

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ԵԿԱՄՏԱՅԻՆ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ի ՀՕ-246-Ն օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 8.2-րդ հոդվածով.

«Հոդված 8.2. Վճարված եկամտային հարկի գումարներից բնակարանի ձեռքբերման կամ անհատական բնակելի տան կառուցման նպատակով վարձու աշխատողի, անհատ ձեռնարկատիրոջ և նոտարի կողմից ստացված հիպոթեքային վարկի սպասարկման համար վճարվող տոկոսների գումարների հետ վերադարձը

1. Սույն օրենքով սահմանված կարգով վճարված (այդ թվում՝ հարկային գործակալի միջոցով վճարված) եկամտային հարկը հետ է վերադարձվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կառուցված կամ կառուցվող բազմաբնակարան բնակելի շենքում անմիջապես կառուցապատողից, ինչպես նաև պետության և (կամ) համայնքի կողմից իրականացվող բնակարանային ապահովության ծրագրի շրջանակներում պետությունից կամ համայնքից բնակարանի ձեռք բերման կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում անհատական բնակելի տան կառուցման նպատակով վարձու աշխատողի, անհատ ձեռնարկատիրոջ և նոտարի կողմից Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպությունից սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո ստացված և փաստացի բնակարանի ձեռք բերմանը կամ անհատական բնակելի տան կառուցմանն ուղղված հիպոթեքային վարկի սպասարկման համար վճարվող տոկոսների գումարների չափով, բայց ոչ ավելի, քան՝

1) համապատասխան եռամսյակի ընթացքում տվյալ վարձու աշխատողին վճարվող աշխատավարձից և դրան հավասարեցված վճարումներից հաշվարկված եկամտային հարկի գումարը,

2) համապատասխան հաշվետու տարվա ընթացքում անհատ ձեռնարկատիրոջ կամ նոտարի կողմից հաշվարկված եկամտային հարկի գումարը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված գումարները՝

1) վարձու աշխատողներին ենթակա են վերադարձման եռամսյակային, իսկ անհատ ձեռնարկատերերին և նոտարներին՝ տարեկան պարբերականությամբ,

2) հարկային գործակալի միջոցով հարկային պարտավորությունները կատարող վարձու աշխատողներին ենթակա են վերադարձման, եթե հարկային գործակալը ամբողջու-

թյամբ կատարել է տվյալ եռամսյակի բոլոր ամիսների համար հարկային մարմին ներկայացված՝ եկամտային հարկի ամփոփ հաշվարկով աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների մասով հայտարարագրված հարկային պարտավորությունը,

3) հարկային գործակալ չունեցող վարձու աշխատողներին ենթակա են վերադարձման, եթե վարձու աշխատողը ամբողջությամբ կատարել է տվյալ եռամսյակի բոլոր ամիսների համար հարկային մարմին ներկայացված՝ եկամտային հարկի պարզեցված հաշվարկով աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների մասով հայտարարագրված հարկային պարտավորությունը,

4) անհատ ձեռնարկատերերին և նոտարներին ենթակա են վերադարձման, եթե նրանք ամբողջությամբ կատարել են տվյալ հաշվետու տարվա համար հարկային մարմին ներկայացված՝ տարեկան եկամուտների մասին (պարզեցված) հաշվարկով հայտարարագրված հարկային պարտավորությունը:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված գումարներից վարձու աշխատողներին վերադարձման ենթակա գումարների առավելագույն չափերը որոշելիս հաշվետու տարվա եռամսյակները դիտարկվում են առանձին-առանձին:

4. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված գումարները վերադարձնելուց հետո հարկային մարմին է ներկայացվում եկամտային հարկի ճշտված ամսական ամփոփ (պարզեցված) հաշվարկ կամ ճշտված տարեկան եկամուտների մասին (պարզեցված) հաշվարկ կամ ստուգման արդյունքում կամ դատարանի որոշման հիման վրա փոխվում է հարկային մարմին ներկայացված հաշվարկով տվյալ ֆիզիկական անձի մասով հայտարարագրված հարկային պարտավորությունը, ինչի արդյունքում՝

1) համապատասխան եռամսյակի ամիսների համար տվյալ վարձու աշխատողի մասով (հարկային գործակալի պարտավորությունից ազատված գործատուի վարձու աշխատողի կողմից) հարկային մարմին ներկայացված եկամտային հարկի ամսական ամփոփ (պարզեցված) հաշվարկներով աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների մասով նախկինում հայտարարագրված եկամտային հարկի պարտավորությունը նվազում է վարձու աշխատողին հետ վերադարձված եկամտային հարկի գումարից, ապա փաստացի հետ վերադարձված եկամտային հարկի գումարի և եկամտային հարկի գծով ճշտված հարկային պարտավորության տարբերության չափով եկամտային հարկի հետ վերադարձման օրվա դրությամբ առաջադրվում է եկամտային հարկի գծով պարտավորություն,

2) համապատասխան եռամսյակի ամիսների համար տվյալ վարձու աշխատողի մասով (հարկային գործակալի պարտավորությունից ազատված գործատուի վարձու աշխատողի կողմից) հարկային մարմին ներկայացված եկամտային հարկի ամսական ամփոփ (պարզեցված) հաշվարկներով աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների մասով նախկինում հայտարարագրված եկամտային հարկի պարտավորու-

թյունը ավելանում է, ապա կատարվում է վարձու աշխատողին սույն հոդվածի համաձայն եկամտային հարկի հետ վերադարձվող գումարի առավելագույն չափի վերահաշվարկ,

3) համապատասխան հաշվետու տարվա համար անհատ ձեռնարկատիրոջ կամ նոտարի կողմից հարկային մարմին ներկայացված տարեկան եկամուտների մասին (պարզեցված) հաշվարկով նախկինում հայտարարագրված եկամտային հարկի պարտավորությունը նվազում է անհատ ձեռնարկատիրոջը կամ նոտարին հետ վերադարձված եկամտային հարկի գումարից, ապա փաստացի հետ վերադարձված եկամտային հարկի գումարի և եկամտային հարկի գծով ճշտված հարկային պարտավորության տարբերության չափով եկամտային հարկի հետ վերադարձման օրվա դրությամբ առաջադրվում է եկամտային հարկի գծով պարտավորություն,

4) համապատասխան հաշվետու տարվա համար անհատ ձեռնարկատիրոջ կամ նոտարի կողմից հարկային մարմին ներկայացված տարեկան եկամուտների մասին (պարզեցված) հաշվարկով նախկինում հայտարարագրված եկամտային հարկի պարտավորությունը ավելանում է, ապա կատարվում է անհատ ձեռնարկատիրոջը կամ նոտարին սույն հոդվածի համաձայն եկամտային հարկի հետ վերադարձվող գումարի առավելագույն չափի վերահաշվարկ:

5. Սույն հոդվածով նախատեսված՝ վարձու աշխատողին, անհատ ձեռնարկատիրոջը և նոտարին եկամտային հարկի գումարների հետ վերադարձման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

6. Սույն հոդվածի կիրառության նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմինը վարում է կառուցված և կառուցվող բազմաբնակարան բնակելի շենքերի ռեեստրը և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով տեղեկություններ է տրամադրում հարկային մարմնին:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2015 թվականի հունվարի 1-ից:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին», «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» և «Ճանապարհային վճարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթ վերաբերյալ ներկայացված առաջարկությունների, դրանց ընդունման կամ չընդունման վերաբերյալ

h/h	Առարկության, առաջարկության հեղինակը	Առարկության, առաջարկության բովանդակությունը	Կատարված փոփոխությունները
«Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
1.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Սամվել Ֆարմանյան, Վարդան Այվազյան Միքայել Մելքունյան, Նաիրա Զոհրաբյան Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է՝ 1) վճարված եկամտային հարկի հետ վերադարձման համակարգը տարածել նաև անհատական բնակարանային շինարարության շրջանակներում կառուցվող բնակարանների կամ անհատական բնակելի տների ձեռք բերման գործարքների վրա, 2) նախագծից հանել այն դրույթը, որի համաձայն, ֆիզիկական անձանց կողմից վճարված եկամտային հարկը հետ է վերադարձվում բնակելի շենքում անմիջապես կառուցապատողից ձեռքբերված բնակարանների մասով, 3) նախագծի 1-ին հոդվածի առաջին մասը վերախմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ. «Սույն օրենքով սահմանված կարգով վճարված (այդ թվում՝ հարկային գործակալի միջոցով վճարված) եկամտային հարկը հետ է վերադարձվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնակարանի ձեռքբերման նպատակով վարձու աշխատողի, անհատ ձեռնարկատիրոջ և նոտարի կողմից Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպությունից սույն օրենքը ուժի մեջ մտնելուց հետո ստացված և փաստացի բնակարանի ձեռքբերմանն ուղղված հիպոթեքային վարկի համար վճարվող տոկոսների չափով, բայց ոչ ավելի, քան`»:	Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ, որոնց համաձայն, վճարված եկամտային հարկի հետ վերադարձման համակարգը տարածվում է նաև անհատական բնակարանային շինարարության շրջանակներում կառուցվող անհատական բնակելի տների ձեռք բերման գործարքների վրա:

2.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արծվիկ Մինասյան	Առաջարկվում է վճարված եկամտային հարկը հետ վերադարձնելու փոխարեն աղքտւորի մոտ համապատասխան գումարի չափով պակասեցնել բյուջե վճարման ենթակա եկամտային հարկի գումարը:	Գտնում ենք, որ նախագծով ներկայացված մոտեցումն առավել արդյունավետ է, քանի որ՝ 1) այն հնարավորություն կընձեռի համախմբել միաժամանակ մի քանի գործատուներից աշխատավարձ ստացող անձի կողմից վճարված եկամտային հարկի գումարները և այդ հանրագումարը չգերազանցող չափով վճարված եկամտային հարկի գումարը եռամսյակային պարբերականությամբ հետ վերադարձնել ֆիզիկական անձին, 2) նախագծով ներկայացված մոտեցումը վարչարարական առումով առավել պարզ է, քանի որ առաջարկվող տարբերակի պարագայում անհրաժեշտ կլինի վերահսկողություն իրականացնել տարբեր աղբյուրներից պարբերաբար ստացվող եկամուտներից կատարվող նվազեցումների նկատմամբ, 3) ներկայացված առաջարկությունը չի հիմնավորվում նաև միջազգային փորձի տեսանկյունից:
«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
3.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է հստակեցնել նախագծի 5-րդ հոդվածի ա, բ և գ կետերը՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հղում է կատարվում նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և (կամ) 3-րդ կետերին, բայց նախագծի 6-րդ հոդվածում կետեր չկան:	Նախագծում կատարված հղումները վերաբերում են մայր օրենքի տեքստին և ոչ թե նախագծի տեքստին:
4.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արծվիկ Մինասյան	Առաջարկվում է «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 43.2-րդ հոդվածով նախատեսված տուգանքը՝ հարկային հաշվի լրիվ արժեքով հատուցման գումարի (ներառյալ՝ ԱԱՀ-ի գումարը) կրկնակիի չափով, բայց ոչ պակաս 5 միլիոն դրամից, կիսով չափ կրճատել և սահմանել ոչ պակաս, քան 2.5 միլիոն դրամից:	«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 43.2-րդ հոդվածով նախատեսված տուգանքը նախատեսված է ոչ թե անգույնորեն, այլ դիտավորությամբ կատարվող գործողության համար, այն է՝ ՀՀ կառավարության սահմանված կարգի խախտմամբ կամ ապօրինի ձեռք բերված կամ պատճենահանված ձևերի լրացմամբ հարկային հաշվի դուրս գրում: Այս առումով, տուգանքի մեծությունը երկու անգամ նվազեցնելը նպատակահարմար չէ:
5.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկվում է նախագծի 5-րդ հոդվածի 2-րդ կետով օրենքի 23-րդ հոդվածում լրացվող նոր	Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:

		պարբերություններից վերջինում «այն անձին» բառերը փոխարինել «այն ռեզիդենտ անձին» բառերով:	
«Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
6.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «Սահմանամերձ գյուղական համայնքներում» բառերը փոխարինել «Սահմանապահ և մինչև 300 բնակիչ ունեցող համայնքներ» բառերով:	Կարծում ենք, որ նախագծով ներկայացված մոտեցումը առավել արդարացի է, քանի որ այն հնարավորություն է ընձեռում արտոնությունները կիրառել նաև ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվող ցանկում ներառված այն սահմանամերձ գյուղական համայնքների մասով, որոնք ունեն 300-ից ավելի բնակիչներ:
«Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին», «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» և «Ճանապարհային վճարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
7.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Հեղինե Բիշարյան, Հովհաննես Մարգարյան	Առաջարկվում է՝ 1) «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «0.15 տոկոսը» բառերը փոխարինել «0.10 տոկոսով» բառերով, 2) «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «0.15 տոկոսը» բառերը փոխարինել «0.05 տոկոսով» բառերով, 3) «Ճանապարհային վճարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում «0.15 տոկոսի չափով» բառերը փոխարինել «0.10 տոկոսի չափով» բառերով:	Նախագծերով ներկայացված տույժի հաշվարկման նոր դրույքաչափը՝ օրական 0.15 տոկոս, ավելի հիմնավոր է, քանի որ այն հավասար է հարկերի վճարումն օրենքով սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքերում հաշվարկվող տույժի օրական չափին:
8.	ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Միքայել Մելքումյան, Նաիրա Զոհրաբյան	Առաջարկվում է փաթեթից հանել «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, քանի որ այն գրեթե նույնությամբ կրկնում է 2013 թվականի նոյեմբերի 26-ին ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Միքայել Մելքումյանի կողմից ներկայացված՝ «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, որն արդեն գտնվում է երկրորդ ընթերցման	Նախագծերի փաթեթով ներկայացված՝ «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով, ի տարբերություն ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Միքայել Մելքումյանի կողմից ներկայացված օրենսդրական նախագծի, տույժերի հաշվարկման անցումային հարաբերություններն ամբողջությամբ

		փուլում:	կարգավորված են: Բացի այդ, նախագծով առաջարկվում է նվազեցնել նաև պաշտոնատար անձանց նկատմամբ տույժերի հաշվարկման դրույթաչափը ու սահմանափակել տույժերի հաշվարկման ժամանակահատվածը:
	«Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծի վերաբերյալ առաջարկություններ չկան:		